

NOVI EGIPT

GOSPODARSTVO V SVETU

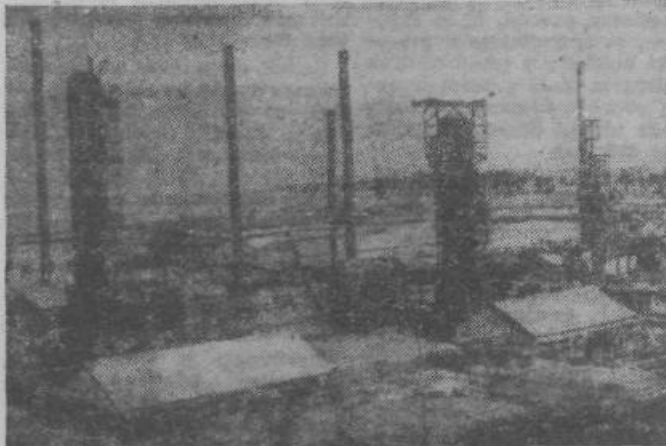
Kmalu bodo minila 4 leta, od kar je bil odstavljen kralj Faruk in je prišel na oblast Revolucionarni svet, ki ga vodi polkovnik Naser. V tem relativno kratkem razdobju so se zgodile v Egiptu pomembne spremembe, ki so zajele vsa področja družbenega življenja. Te spremembe so nekatere globlje, druge manj pomembne, v celoti pa oblikujejo linijo naprednega razvoja. So odraz začetka revolucionarnega preporoda in nove dobe v razvoju Egipta.

Cepprav v začetku brez jasno opredeljenega ideološkega temelja, se je dejavnost Revolucionarnega sveta, katerega temeljni smoter je bil boj proti vsemu, kar je zaviralo nadaljnji napredek Egipta, razvila od borbe proti korupciji in tiraniji k naporom, ki dobivajo čedalje bolj jasne značilnosti revolucije.

»Izkoreniniti imperializem in njegove hlapce, uničiti fevdalizem, uničiti monopol v gospodarstvu in nadoblast kapitala nad vlado, organizirati močno armado, uveljaviti popolno socialno pravico in zdrav demokratski režim«, to so načela — prvič so bila objavljena v govoru polkovnika Naserja janskega marca — na katerih temelji dejavnost nove vlade. Tem načelom je bilo podrejeno tudi vse njeno dosedanje delo.

Očiščenje armade in državnega aparata, iz katerih so izločili pokvarjene in protiljudske elemente, prepoved dela starim političnim strankam in odprava Farukove ustave, to so bili prvi koraki na poti spremembe preživelega veleposestniškega režima, ki so ga označevali korupcija, špekulacija, rast cen, stalno zniževanje življenjskega standarda, zaostajanje razvoja proizvodnih sil za porastom prebivalstva in čedalje močnejša polarizacija egiptovske družbe, kjer so bila največja beda na eni in bajeslovna bogastva na drugi strani.

V kratkem razdobju je revolucionarna vlada uspela okrepiti neodvisnost države in doseči najpomembnejše uspehe v zgodovini Egipta. S svojo zunanjo politično dejavnostjo, ki je usmerjena proti blokovski pol-

Rafinerija nafte v Port Saidu

tiki, teži pa za miroljubnim sodelovanjem, se bojuje Egipt, ki je nekoč predstavljal vrata za nadaljnja imperialistična prodiranja velikih sil, za nove enakopravne odnose med narodi.

Novi vladi, ki jo je okrepila podpora najširših slojev ljudstva, je uspelo obvladati odpor opozicijskih struj — veleposestnikov in velike buržoazije, ki so se ob zavesti, da izgubljajo oblast, trudili, da bi se vrnili stari režim — in se lotili izvajanja programa daljnosežnih socialnih in gospodarskih reform.

Eden izmed prvih ukrepov, ki je prinesel Revolucionarnemu svetu prestiž in simpatije ljudstva, je bil sprejem zakona o agrarni reformi, s katerim je bila v bistvu zlomljena veleposest v Egiptu.

Uspehi vlade v dviganju gospodarskega potenciala države so prav tako pomembni. Spremembe, do katerih je prišlo v oblasti, so vplivale tudi na gospodarsko politiko države. Program nove vlade o razvoju proizvodnih sil in povečanju življenjskega standarda je zrasel iz problemov, ki so pripeljali do državnega udara, in se bistveno razlikuje od politike, ki so jo vodili stari vladajoči razredi. Nova vlada se je lotila sistematičnega raziskovanja potencialnih možnosti države. Začela je načrtno razvijati posamezne gospodarske veje in odstranjevali dotodanji karakter egiptovskega gospodarstva kot

gospodarstva, ki prideluje le bombaž.

Osrednji problem in temeljno vprašanje, ki ga rešujejo, je zagotovitev zemlje milijonskim množicam tistih, ki so brez zemlje, in lastnikom majhnih posestev, ki se ne morejo pre-

gospodarstva, ki prideluje le bombaž. Osrednji problem in temeljno vprašanje, ki ga rešujejo, je zagotovitev zemlje milijonskim množicam tistih, ki so brez zemlje, in lastnikom majhnih posestev, ki se ne morejo pre-

gospodarstva, ki prideluje le bombaž. Osrednji problem in temeljno vprašanje, ki ga rešujejo, je zagotovitev zemlje milijonskim množicam tistih, ki so brez zemlje, in lastnikom majhnih posestev, ki se ne morejo pre-

življati z dohodki svojega posestva. Hkrati z izvajanjem zakona o agrarni reformi so se lotili osvajanja puščave, ki predstavlja v Egiptu 96% vsega ozemlja. Na vroči peščeni puščavi, na pol poti med Aleksandrijo in Karom, gradijo novo pokrajino, ki jo imenujejo »Osvobojenje« in na kateri bodo naselili približno milijon Egipčanov, ki nimajo zemlje. Največji podvig in dejanska rešitev problema zemlje bo zgraditev velikega Asuanskega jezusa, ki bo omogočil, da se bo obdelovalna zemlja povečala za tretjino, hkrati pa bo zagotovil tudi električno energijo za nadaljnjo industrializacijo države.

V programu industrializacije je posvečena posebna pozornost zgraditvi bazične industrije. Z gradnjo asuanskih tovarn za železo in jeklo ustvarjajo soliden temelj za nadaljnji samostojni razvoj države.

Dosedanji uspehi pri dviganju življenjskega standarda in proizvodnih sil države so pomembni, ne glede na kratko razdobje politike dviga življen-

skega standarda. Zaradi določite višine zakupnin in minimalnih mezd kmetijskih delavcev se je znatno izboljšalo življenje kmečkih množic. Izboljšal se je tudi položaj industrijskega delavstva. Kljub pospešeni gradnji ni prišlo do inflacijskega pritiska. Nasprotno, indeks življenjskih stroškov se postopoma zmanjšuje.

Vsi ti ukrepi so naleteli pri egiptovskem ljudstvu na popolno odobravanje. Ljudstvo je svojo prvrženost revolucionarnemu gibanju manifestiralo pri volitvah, ki so bile 23. junija. Za predsednika je bil z 99,9% skupnega števila glasov izvoljen polkovnik Naser. Istega dne je bila sprejeta nova ustava, s katero se je ukrepilo sedanje stanje in postavila zdrava osnova za nadaljnji razvoj egiptovske republike.

Po političnih uspehih in prvih gospodarskih rezultatih čaka Egipt še program širših socialnih reform, od katerih bo odvisen njegov nadaljnji razvoj in uspeh.

V. B.

Gospodarska preobrazba Indije

Nikakor ni naključje, da so napredne sile v Indiji prišle do zaključka, da vodi edina možna pot pospešenega razvoja gospodarstva skozi radikalno podružbeno proizvodnjo. Na to jih je navajala sama praksa v nizu povojnih let.

Prvi petletni plan Indije je osredotočil investicije na kmetijstvo. Tako smer gospodarske politike je mogoče razumeti, ker je bil potem, ko je dobila Indija leta 1948 neodvisnost, najbolj pereč problem splošno pomanjkanje hrane in lakota milijonskih množic prebivalstva. S prvim petletnim planom so prav tako določili precej obsežne investicije v industrijo, vendar so računali s tem, da bo največji del sredstev prišel po zasebnih kanalih. Uspehi plana so bili glede povečanja kmetijske proizvodnje pomembni. Že leta 1954 so planske naloge glede povečanja proizvodnje žitane samo izpolnili, temveč tudi presegle. Velike investicije države v mnoga namakalna dela in v pomoč pri izvajanju drugih agrotehničnih ukrepov so se izkazale kot koristne.

Rezultati v industriji pa niso bili enaki. Gospodarske veje, ki jih je pospeševala država, so pokazale pomemben porast. Tega pa ni bilo mogoče ugotoviti v istih vejah, ki so bile prepuščene zasebnim pobudi. Posebna komisija, ki je imela nalogo raziskati vzroke zaostajanja zasebnih investicij, kakor so z njimi računali po planu, je ugotovila, da je do leta 1954 zasebni sektor vložil le 41 odstotkov planiranega zneska investicij. Kakor v drugih nerazvityh državah se je zasebna pobuda usmerjala predvsem proti tistim področjem, ki dajo visoke dobičke in sigurne zaslužke. Tako gibanje pa ni vodilo k organskemu razvoju nacionalnega gospodarstva. Naraven zaključek, ki je iz tega izhajal, je bil, da mora država prevzeti na sebe vlogo kanaliziranja akumulacije in ustvarjanja pogojev za razvoj razširjene reprodukcije.

Delo, ki je bilo zvezano z izdelavo drugega petletnega plana industrijskega potenciala države, sežne. Zelo pomembna so pravtako Naravni pogoji Indije za zgraditev težke industrije so izredno ugodni. Po nekaterih ocenah in statističnih primerjavah je Indija glede bogastva in kakovosti železne rude med prvimi državami na svetu. Ima tudi velike rezerve premoga na področju Oriz in Bihar pa so tudi v bližini bogatih nahajališč železne rude. Hidroenergetski viri so veliki in ugodni za izkoriščanje.

Čedalje bolj očita želja indijskega ljudstva, da izkoristi svojo bogastva in pospešuje svoje gospodarstvo, je presegle okvire pobuda. Res pa je, da nova gospodarska politika ni usmerjena proti zaviranju privatnega kapitala. Podvzemajo celo pomembne ukrepe za stimuliranje zasebnih investicij v industrijska in druga podjetja. Država prav tako zagotavlja zasebnim gospodarskim pod-

jetjem ugodne kredite. Po drugi strani pa je bil uveden cel niz omejitev, ki so usmerjene k podrejanju zasebnega kapitala ekonomski politiki vlade. Po doseženih tečajih je mogoče šteti, da bodo te omejitve čedalje bolj

Namakalni sistem predstavlja v Indiji v posameznih pokrajinah pogoj za obdelavo zemlje. Zato se indijska vlada zelo trudi, da bi zagotovila sistem namakanja in da bi z razširitvijo mreže prekopov povečala obdelovalne površine. — Na sliki: Polaganje tevi, ki bodo dovedle vodo na oddaljena zemljišča.

Učinkovitejši sistem kanaliziranja akumulacije je zahteval reorganizacijo bančništva, nacionalizacijo bančnih sektorjev, v katerih so osredotoča največji del družbene akumulacije (Imperialne banke in njenih podružnic ter nekaterih zavarovalnih družb), spremembe v davčni politiki, osredotočenje velikih sredstev v rokah države, vsote proračunske investicije itd. Po drugem petletnem planu naj bi znašale davčne investicije okrog 43 milijard rupij, s čimer bi presegle zasebne investicije za približno dvakrat.

Najvažnejši smotr drugega petletnega plana Indije so: 4,5 milijona ton jekla, 60 milijonov ton premoga, 12 milijonov ton cementa, okrog 35 tisoč avtomobilov, okrog 765.000 dvokolesnih jtd.

S. B.

prebivalstva. Od aktivnega prebivalstva Egipta je 60% aktivnega v kmetijstvu. Kmetijstvo je leta 1953 obdelovalo v nacionalnem dohodku, ki je znašal 856 milijonov egiptovskih funtov, s približno 27%.

Obdelovalne površine so bile od 2,2 milijona hektarov v letu 1912 povečane na 2,4 milijona hektarov v letu 1952. Obdelovalna površina na prebivalca se je v tem razdobju zmanjšala od 0,29 na 0,11 hektara.

V gospodarstvu Egipta pripada najpomembnejše mesto pridelovanju bombaža. V egiptovskem izvozu sodeluje bombaž z 89 do 87%. Egiptovski pridelatek bombaža znaša 5 do 6% svetovnega pridelka bombaža.

Obseg rudnega bogastva še ni dovolj raziskan. Sigurne rezerve železne rude ocenjujejo na 2 do 190 milijonov ton, rezerve fosfatov ocenjujejo na 180 milijonov ton, mangana pa na 12 milijonov ton. Proizvodnja surovega petroleja je znašala leta 1953 3.351.000 ton.

* Egipt obsega milijon kvadratnih kilometrov površine in šteje 23.200.000 prebivalcev. Kmečko prebivalstvo predstavlja 70% vsega